

V. SURSE DE FINANȚARE FONDURI EUROPENE NERAMBURSABILE ÎN PERIOADA 2014 - 2020

În anul 2014 Guvernul României prin ministerele de profil a urmărit accelerarea implementării proiectelor contractate pe diferite măsuri, în paralel urmărind avansarea negocierilor pentru noua perioadă de programare, în conformitate cu Acordul de Parteneriat încheiat pentru perioada 2014-2020.

În data de 15 august 2014, MADR a anunțat în mass media și pe www.madr.ro disponibilizarea proiectului de PNDR 2014-2020, finalizarea raportului de mediu, locul și orarul consultării acestora și faptul că publicul poate face comentarii și propuneri scrise. Raportul de mediu pentru PNDR 2014-2020 a fost elaborat în urma unui proces continuu și a fost consolidat ca urmare a discuțiilor purtate în cadrul Grupului de lucru constituit din reprezentanți ai instituțiilor publice interesate de efectele implementării programului.

Redăm mai jos în sinteză prevederile acestor măsuri conform fișelor tehnice în curs de dezbatere și aprobare:

FIȘE MĂSURI PNDR 2014-2020 - Versiunea 3

- [Fondul Mutual](#) (draft, v.3_26.06.2014)
- [Investiții în active fizice](#) (draft, v.3_26.06.2014)
- [Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor](#) (draft, v.3_26.06.2014)
- [Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale](#) (draft, v.3_26.06.2014)
- [Transfer de cunoștințe și acțiuni de informare](#) (draft, v.3_26.06.2014)
- [Cooperare](#) (draft, v.3_26.06.2014)
- [Agricultura Ecologică](#) (draft, v.3_26.06.2014)
- [Plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice](#) (draft, v.3_26.06.2014)
- [Dezvoltare locală LEADER](#) (draft, v.3_26.06.2014)
- [Plăți pentru agro-mediu și climă](#) (draft, v.3_26.06.2014)
- [Investiții în dezvoltarea zonelor forestiere și ameliorarea viabilității pădurilor](#) (draft, v.3_26.06.2014)
- [RNDR](#) (draft, v.3_26.06.2014)
- [Silvomediu](#) (draft, v.1_26.06.2014)

FIȘE MĂSURI PNDR 2014-2020

- [Servicii de consiliere](#) (draft, v.2_10.04.2014)
- [Cooperare în sectorul pomicol](#) (draft, v. v.2_10.04.2014)

V. Surse de finanțare fonduri europene nerambursabile

- [Inființarea grupurilor de producători în sectorul pomicol](#) (draft, v.2_10.04.2014)
- [Investiții în active fizice în sectorul pomicol](#) (draft, v.2_10.04.2014)

PROGRAMUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE RURALĂ 2014-2020

Programul P.N.D.R. răspunde la trei dintre provocările de dezvoltare stabilite prin Acordul de Parteneriat:

I. Competitivitatea și dezvoltarea locală

II. Oamenii și societatea

III. Infrastructura

IV. Resursele

V. Administrația și guvernarea

M4. Investiții în active fizice

M4. (Art. 17) - Investiții în active fizice

Sub-măsura 4.1	Beneficiari	Tipul sprijinului	Sume și rate de sprijin aplicabile
“Investiții în exploatarea agricole”	<p>- fermieri, cu excepția persoanelor fizice neautorizate</p> <p>- cooperative, grupuri de producători constituite în baza legislației naționale în vigoare, care deservesc interesele membrilor</p>	<p>- înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor zootehnice, inclusiv tehnologii eficiente de reducere a poluării și respectarea standardelor;</p> <p>- înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor vegetale, inclusiv capacități de stocare, condiționare, sortare, ambalare a producției vegetale pentru creșterea valorii adăugate a produselor;</p> <p>- investiții în scopul îndeplinirii standardelor comunitare;</p> <p>- înființare și/sau modernizarea căilor de acces în cadrul fermei, inclusiv utilități și racordări;</p> <p>- procesarea produselor agricole la nivel de fermă, precum și investiții în vederea comercializării;</p> <p>- înființarea și/sau modernizarea instalațiilor pentru irigații în cadrul fermei;</p>	<p>Ponderea sprijinului public nerambursabil va fi de 50% din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăși:</p> <p>- în cazul proiectelor care prevăd achiziții simple – maximum 500.000 euro, respectiv 100.000 euro pentru fermele mici;</p> <p>- în cazul proiectelor care prevăd construcții-montaj – maximum 1.000.000 euro pentru sectorul vegetal, respectiv 200.000 euro pentru fermele mici din sectorul vegetal și maximum 1.500.000 euro pentru legume în spații protejate (sere) și sectorul zootehnic, respectiv 300.000 euro pentru fermele mici din sectorul zootehnic;</p> <p>- în cazul proiectelor care prevăd crearea de lanțuri scurte de aprovizionare - maximum 2.000.000 euro, respectiv 400.000 euro pentru fermele mici;</p> <p>- în cazul proiectelor realizate de cooperative și grupuri de producători – maximum 2.000.000 euro indiferent de tipul investiției;</p> <p>Intensitatea sprijinului nerambursabil și valoarea se vor putea majora cu 20 puncte procentuale suplimentare, dar rata maximă a sprijinului combinat nu poate depăși 90%.</p>

V. Surse de finanțare fonduri europene nerambursabile

M4. Investiții în active fizice

M4. (Art. 17) - Investiții în active fizice

Sub-măsura	Beneficiari	Tipul sprijinului	Sume și rate de sprijin aplicabile
4.2 “Sprijin pentru investiții în procesarea/marketingul produselor agricole”	-întreprinderi -cooperative, grupuri de producători constituite în baza legislației naționale în vigoare, care deservesc interesele membrilor	<ul style="list-style-type: none"> - înfiiințarea, extinderea și/sau modernizarea și dotarea unităților de procesare, inclusiv investiții de marketingul produselor (etichetare, ambalare); - înfiiințarea, extinderea și/sau modernizarea de rețelele locale de colectare, recepție, depozitare, condiționare, sortare și capacități de ambalare; - investiții pentru îmbunătățirea controlului intern al calității și respectarea standardelor și conformarea cu noile standarde impuse de legislația europeană (standarde minime obligatorii legate de igienă, siguranță alimentelor); - investiții pentru producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile cadrul unității procesatoare exclusiv pentru consumul propriu și investiții în eficiență energetică, ca operațiuni din cadrul unui proiect de investiții. - investiții în procesarea produselor agricole incluse în lista cuprinsă în Anexa I la Tratatul de Instituire a Comunității Europene în scopul obținerii de produse non-Anexa I. 	<p>Ponderea sprijinului public nerambursabil va fi de 50% din totalul cheltuielilor eligibile pentru IMM-uri și grupuri de producători/cooperative și 40% pentru alte întreprinderi și nu va depăși:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1.000.000 Euro/proiect pentru IMM; - 1.500.000 Euro/proiect pentru alte întreprinderi; - 2.500.000 Euro/proiect pentru investițiile care conduc la un lanț scurt de aprovizionare local, forme asociative cooperative și grupuri de producători. (colectare, sortare, depozitare, ambalare / procesare și comercializare).

M4. Investiții în active fizice

M4. (Art. 17) - Investiții în active fizice

Sub-măsura	Beneficiari	Tipul sprijinului	Sume și rate de sprijin aplicabile
4.3 “Investiții pentru dezvoltarea, modernizarea sau adaptarea infrastructurii agricole și silvice”	<p>Agricol</p> <ul style="list-style-type: none"> - unități administrativ teritoriale și/sau asociații ale acestora <p>Silvic</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proprietari de pădure și/sau asociațiile acestora <p>-Unități administrativ teritoriale și/sau asociații ale acestora, proprietari de pădure</p> <ul style="list-style-type: none"> - Administratorii fondului forestier de stat proprietate publică a statului <p>Irigații</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizații/ federații ale utilizatorilor de apă, constituite din proprietari/utilizatori de terenuri agricole în conformitate cu legislația în vigoare. 	<p>Domeniul agricol</p> <ul style="list-style-type: none"> -înfiiințarea, extinderea și modernizarea infrastructurii agricole de acces la fermă. <p>Domeniul silvic</p> <ul style="list-style-type: none"> -înfiiințarea, extinderea și modernizarea căilor de acces în cadrul fondului forestier. <p>Domeniul irigații</p> <ul style="list-style-type: none"> -înfiiințarea, extinderea și modernizarea infrastructurii de irigații din afara exploatațiilor. 	<p>Ponderea sprijinului public nerambursabil va fi de 100% din totalul cheltuielilor eligibile, și nu va depăși:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1.000.000 Euro/proiect pentru sistemele de irigații aferente stațiilor de punere sub presiune și drumurile agricole de acces; - 1.500.000 Euro/proiect pentru amenajarea sistemelor de irigații aferente stațiilor de pompare și repompare, precum și drumurilor forestiere.

V. Surse de finanțare fonduri europene nerambursabile

M6. Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor

M6. (Art. 19) - Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor

Sub-măsura	Beneficiari	Tipul sprijinului	Sume și rate de sprijin aplicabile
6.1 „Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri”	<p>- tânărul fermier în conformitate cu definiția prevăzută la art. 2 din R(UE) nr. 1305/2013, care se instalează ca unic șef al exploatației agricole;</p> <p>- persoană juridică în care un tânăr fermier în sensul art. 2 din R(UE) nr. 1305/2013 exercită un control efectiv pe termen lung în ceea ce privește deciziile referitoare la gestionare, beneficii și riscuri financiare.</p>	Sprijinul va fi acordat sub formă de sumă forfetară pentru implementarea obiectivelor prevăzute în planul de afaceri pentru a facilita tânărului fermier începerea activităților agricole.	<p>Cuantumul maxim al sprijinului este de până la 50.000 Euro pe o perioadă de maximum cinci ani acordat în două tranșe (80%-20%).</p> <p>Sprijinul pentru instalarea tinerilor fermieri este de minimum 15.000 de Euro pentru o exploatație agricolă cu dimensiunea minimă de 12.000 euro (valoare Producție Standard), iar peste această dimensiune, sprijinul pentru instalare va crește proporțional cu dimensiunea exploatației, dar nu va putea depăși 50.000 de Euro/exploatație.</p>

M6. Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor

M6. (Art. 19) - Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor

Sub-măsura	Beneficiari	Tipul sprijinului	Sume și rate de sprijin aplicabile
6.2 „Sprijin pentru înființarea de activități neagricole în zone rurale”	<p>- fermieri sau membrii unei gospodării agricole care își diversifică activitatea prin înființarea unei activități non-agricole pentru prima dată;</p> <p>- micro-întreprinderi și întreprinderi mici nou înființate.</p>	<p>Plată forfetară pentru investiții tangibile și intangibile pentru înființarea de activități non-agricole în mediul rural pe baza unui plan de afaceri, pentru unități nou înființate pentru activități non-agricole în mediul rural, ca de exemplu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - investiții pentru producerea și comercializarea propriilor produse non-agricole; - investiții pentru activități meșteșugărești; - investiții pentru prestarea de servicii și agro-turism. 	<p>Cuantumul minim al sprijinului este de 10.000 Euro.</p> <p>Cuantumul maxim al sprijinului este de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 70.000 Euro/proiect în cazul activităților productive, servicii medicale, sanitar-veterinare, servicii agroturistice de cazare, servicii turistice de agrement și alimentație publice; - 50.000 Euro/proiect în cazul altor activități. <p>Prima se plătește pentru o perioadă de maximum cinci ani, în 2 tranșe (70%-30%).</p>

M6. Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor

M6. (Art. 19) - Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor

Sub-măsura	Beneficiari	Tipul sprijinului	Sume și rate de sprijin aplicabile
6.3	- Fermieri care dețin în	- sprijin pentru ferma mică,	Sume și rate de sprijin

V. Surse de finanțare fonduri europene nerambursabile

„Sprijin pentru dezvoltarea fermelor mici”	proprietate și/sau folosință o exploatație agricolă încadrată în categoria de fermă mică, cu dimensiunea economică cuprinsă între 8.000 – 11.999 euro (valoarea Producției Standard).	în vederea asigurării îmbunătățirii activității economice și de mediu a acesteia, pe baza investițiilor și activităților propuse prin Planul de Afaceri.	aplicabile Sprijin public nerambursabil este de până la 15.000 Euro pentru o exploatație agricolă pentru o perioadă de maximum cinci ani, în două tranșe (80%-20%).
---	---	--	---

M6. Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor

M6. (Art. 19) - Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor			
Sub-măsura 6.4 „Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole”	Beneficiari	Tipul sprijinului	Sume și rate de sprijin aplicabile
	<ul style="list-style-type: none"> - Micro-întreprinderi și întreprinderi mici existente, din spațiul rural; - Ferme care își diversifică activitatea de bază prin înființarea sau dezvoltarea unei activități non-agricole în cadrul întreprinderii deja existente încadrate în microîntreprinderi și întreprinderi mici. 	<ul style="list-style-type: none"> - investiții pentru microîntreprinderi și întreprinderi mici existente pentru activități non-agricole în mediul rural a) investiții pentru producerea și comercializarea produselor non-agricole proprii b) investiții pentru activități meșteșugărești c) investiții pentru prestarea de servicii - investiții pentru infrastructură în unitățile de primire turistică de tip agro-turistic, proiecte de activități de agrement - producere de combustibil din biomasă (fabricare de peleți) în vederea comercializării. 	<p>Sprijin de minimis - 200.000 euro/beneficiar pe 3 ani fiscali.</p> <p>Intensitatea sprijinului public nerambursabil – maximum 90%.</p>

M6. Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor

M6. (Art. 19) - Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor			
Sub-măsura 6.5 „Schema pentru micii fermieri”	Beneficiari	Tipul sprijinului	Sume și rate de sprijin aplicabile
	- Fermierii înregistrați în cadrul schemei pentru micii fermieri finanțată din Pilonul I care, în momentul depunerii cererii de acordare a sprijinului, au fost eligibili pentru cel puțin un an și care se angajează să transfere definitiv altui fermier întreaga lor exploatație.	Sprijinul acordat în cadrul submăsurii va fi furnizat sub forma unei plăți unice anuale pentru fermierii eligibili în cadrul schemei pentru micii fermieri, conform Regulamentului 1307/2013, care își transferă definitiv exploatația lor către o altă fermă.	Intensitatea sprijinului - 120% din cuantumul sprijinului acordat prin schema de sprijin pentru micii fermieri din Pilonul I (art. 63 din Regulamentul (UE) NR. 1307/2013 plățile directe).

V. Surse de finanțare fonduri europene nerambursabile

M7. Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale

M7. (Art. 20) - Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale

Sub-măsura	Beneficiari	Tipul sprijinului	Sume și rate de sprijin aplicabile
7.2 “Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică”	Comunele și asociațiile acestora. ONG-uri pentru investiții în infrastructura educațională (grădinițe) și socială (afterschool).	Înființarea, extinderea și îmbunătățirea rețelei de drumuri de interes local; Înființarea, extinderea și îmbunătățirea rețelei publice de apă; Înființarea, extinderea și îmbunătățirea rețelei publice de apă uzată; Investiții în crearea, modernizarea sau extinderea infrastructurii educaționale/îngrijire și anume: - Înființarea și modernizarea (inclusiv dotare) grădinițelor și a creșelor; - Înființare și modernizare (inclusiv dotare) after-school; - Extinderea și modernizarea instituțiilor de învățământ secundar cu profil agricol; Investiții aferente serviciilor medicale și sociale: - Înființarea și/sau modernizarea dispensarelor medicale rurale și a centrelor comunitare de îngrijire”.	Sprijinul public nerambursabil - 100% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele aplicate de autoritățile publice locale și ONG-uri care sunt negeneratoare de profit și nu va depăși: -1.000.000 Euro/ comună , pentru investiții care vizează un singur tip de sprijin (infrastructura de drumuri, apă sau apă uzată); -2.500.000 Euro/ comună , pentru investiții care vizează înființarea infrastructurii apă și apă uzată și 1.500.000 euro pentru extinderea acestei infrastructuri; -500.000 Euro , pentru proiectele de infrastructură educațională/socială/infrastructura aferentă serviciilor medicale; -4.000.000 euro , pentru proiectele colective (ADI din care fac parte comune) (proiecte care vizează mai multe comune) fără a depăși valoarea maximă /comună/tip de sprijin. Sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei submăsuri va fi de max. 80% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele generatoare de profit aplicate de ONG-uri care vizează infrastructura educațională (grădinițe) și socială (afterschool) și nu va depăși 100.000 euro.

M7. Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale

M7. (Art. 20) - Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale

Sub-măsura	Beneficiari	Tipul sprijinului	Sume și rate de sprijin aplicabile
7.6 “Investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural”	- comunele sau asociațiile acestora - ONG-uri - unități de cult - persoane fizice autorizate și societăți comerciale care dețin în administrare obiective de patrimoniu cultural de clasă B, de utilitate publică.	În cadrul sub-măsurii, sprijinul va fi acordat investițiilor corporale și necorporale pentru: - Restaurarea, conservarea și accesibilizarea patrimoniului cultural imobil de interes local (clasa B) - Restaurarea, conservarea și accesibilizarea așezămintelor monahale.	Sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei submăsuri va fi 100% din totalul cheltuielilor eligibile <u>pentru proiectele de utilitate publică, negeneratoare de profit</u> și nu va depăși 500.000 euro . Sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei submăsuri va fi 85% din totalul cheltuielilor eligibile <u>pentru proiectele generatoare de profit</u> și nu va depăși 200.000 euro .

M8. Împădurirea și crearea de suprafețe împădurite și perdele forestiere

M8. (Art. 21) - Împădurirea și crearea de suprafețe împădurite și perdele forestiere

Sub-măsura 8.1 “Investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural”	Beneficiari	Tipul sprijinului	Sume și rate de sprijin aplicabile
	- deținătorii publici și privați de teren agricol și neagricol și formele asociative ale acestora.	Costuri standard , care se referă la: - prima de înființare a plantațiilor forestiere (denumită în cadrul măsurii Prima 1), care acoperă și costurile de realizare a proiectului tehnic de împădurire ; - prima anuală acordată pe unitatea de suprafață (denumită în cadrul măsurii Prima 2), pentru o perioadă de 12 ani, pentru acoperirea costurilor de întreținere (maximum 6 ani) și îngrijire a plantației forestiere (maximum 2 ani) și pentru compensarea pierderilor de venit agricol ca urmare a împăduririi (maximum 12 ani).	Valorile primelor anuale acordate pentru lucrările de împădurire sunt diferențiate pe tipul de teren (agricol și neagricol) și tipul de relief (câmpie, deal, munte).

Principii privind stabilirea criteriilor de selecție:

- Principiul amplasării terenului (se va acorda prioritate terenurilor propuse pentru împădurire situate în zonele deficitare în păduri);
- Principiul mărimii plantației (se va acorda prioritate terenurilor propuse pentru împădurire cu suprafață mai mare);
- Principiul funcției de protecție (se va acorda prioritate realizării de perdele forestiere de protecție);
- Principiul funcției de reabilitare a terenurilor (se va acorda prioritate împădurii terenurilor afectate de fenomene de degradare a solului, cum ar fi eroziunea, deșertificarea, etc.);
- Principiul diversității speciilor (se va acorda prioritate lucrărilor de împădurire care propun cel puțin 2 specii de bază în compoziție).

M10. Agromediu și climă

M10. (Art. 28) - Agromediu și climă

Sub-măsura 10.1 “Plăți de agromediu și climă”	Beneficiari		
	Beneficiarii plăților compensatorii pentru agro-mediu și climă sunt fermierii, utilizatorii de terenuri agricole.		
Sume și rate de sprijin aplicabile pentru următoarele tipuri de sprijin:			
<p>Sprijinul are o intensitate de 100%, fiind constituit din costuri publice. Plățile compensatorii, calculate sub formă de costuri standard pentru fiecare pachet/variantă sunt următoarele:</p> <ol style="list-style-type: none"> pachetul 1 – pajiști cu înaltă valoare naturală (HNV) – 139 €/ha/an pachetul 2 – practici agricole tradiționale <ul style="list-style-type: none"> varianta 2.1 – lucrări manuale pe pajiști permanente utilizate ca fânețe – 107 €/ha/an varianta 2.2 – lucrări cu utilaje ușoare pe pajiști permanente utilizate ca fânețe – 21 €/ha/an pachetul 3 – pajiști importante pentru păsări <ul style="list-style-type: none"> varianta 3.1 – <i>Crex crex</i> – 244 €/ha/an varianta 3.2 – <i>Lanius minor</i> și <i>falco vespertinus</i> – 171 €/ha/an 			

V. Surse de finanțare fonduri europene nerambursabile

4. **pachetul 4** – culturi verzi – **126 €/ha/an**
5. **pachetul 5** – adaptarea la efectele schimbărilor climatice – **126 €/ha/an**
6. **pachetul 6** – pajiști importante pentru fluturi (Maculinea sp.) – **263 €/ha/an**
7. **pachetul 7** – terenuri arabile importante ca zone de hrănire pentru gâsca cu gât roșu (Branta ruficollis) – **288 €/ha/an**

M10. Agromediu și climă

M10. (Art. 28) - Agromediu și climă

Sub-măsura	Beneficiari	Tipul sprijinului	Sume și rate de sprijin aplicabile
10.2 „Conservarea resurselor genetice animale locale în pericol de abandon”	Beneficiarii plăților compensatorii pentru respectarea angajamentelor privind creșterea animalelor de fermă din rase locale în pericol de abandon sunt fermierii sau alți crescători de animale, care dețin animale femele adulte de reproducție din rasele locale prevăzute în prezenta submăsură, animalele fiind înscrise în registrele genealogice ale raselor - secțiunea principală și în programele de conservare ale raselor.	<p>- creșterea animalelor de fermă din rase locale în pericol de abandon are ca obiectiv sprijinirea reproducției animalelor de fermă din rase tradiționale adaptate la condițiile locale, al căror stoc s-a redus de-a lungul anilor. Reproducția lor contribuie la o diversificare a raselor care sunt păstrate în mod frecvent numai într-o anumită regiune.</p> <p>- sprijinul acordat în cadrul acestei submăsuri este de tip compensatoriu, reprezentând o compensație pentru pierderile de venit suportate de beneficiarii care încheie angajamente voluntare. Prima compensatorie acordată pentru respectarea angajamentelor voluntare privind creșterea animalelor femele adulte de reproducție din rase locale în pericol de abandon prevăzute în prezenta submăsură este plătită anual, ca sumă fixă, acordată pe cap de femelă adultă de reproducție de rasă pură.</p>	<p>Sprijinul are o intensitate de 100%.</p> <p>Valorile plăților compensatorii, calculate sub formă de costuri standard pentru acoperirea pierderii de venit datorate asumării de angajamente voluntare privind creșterea animalelor femele adulte de reproducție din rase locale în pericol de abandon, pe specii, sunt prezentate mai jos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bovine 200 euro/cap/an - ovine 13 euro/cap/an - caprine 6 euro/cap/an - ecvidee 200 euro/cap/an - porci 88 euro/cap/an.

Rasele de animale locale eligibile, pe specii, sunt:

- Bovine - Taurine: Sura de stepă
- Bovine - Bubaline: Bivolul românesc
- Ovine: Țigaie - Varietatea ruginie, Rațca (Valahă cu coarne în tirbușon), Karakul de Botoșani, Merinos de Palas, Merinos de Suseni, -
- Merinos de Transilvania, Merinos de Cluj, Țigaie cu cap negru de Teleorman
- Caprine: Albă de Banat, Carpatina
- Ecvidee: Furioso North Star, Huțul, Gidran, Lipițan, Shagya Arabă, Nonius, Semigreul românesc
- Porcine: Bazna, Mangalița.

M11. Agricultură ecologică

M11. (art. 29) - Agricultură ecologică

Sub-măsura	Beneficiari	Tipul sprijinului	Sume și rate de sprijin aplicabile
11.1 „Sprijin pentru conversia la metodele de agricultură	Sprijinul va fi acordat numai fermierilor activi înregistrați în sistemul de agricultură ecologică.	<p>- pentru operațiunile realizate în vederea conversiei la agricultura ecologică.</p> <p>Submăsura conține 5 pachete:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pachetul 1 – Culturi agricole pe terenuri arabile (inclusiv plante de nutreț); - Pachetul 2 – Legume; - Pachetul 3 – Livezi; - Pachetul 4 – Vii; 	<p>(sprijinul are o intensitate de 100%)</p> <p>Plăți conversie</p> <p>P1 – terenuri arabile 295 euro/ha/an</p> <p>P2- legume 500 euro/ha/an</p> <p>P3- livezi 620</p>

V. Surse de finanțare fonduri europene nerambursabile

ecologică”		- Pachetul 5 – Plante medicinale și aromatice. Sprijinul se acordă ca sumă fixă, acordată pe unitatea de suprafață (hectar) și reprezintă o compensație pentru pierderile de venit și costurile suplimentare suportate de beneficiarii care încheie angajamente voluntare.	euro/ha/an P4- vie 532 euro/ha/an P5- plante medicinale și aromatice 460 euro/ha/an.
-------------------	--	--	--

M11. Agricultură ecologică

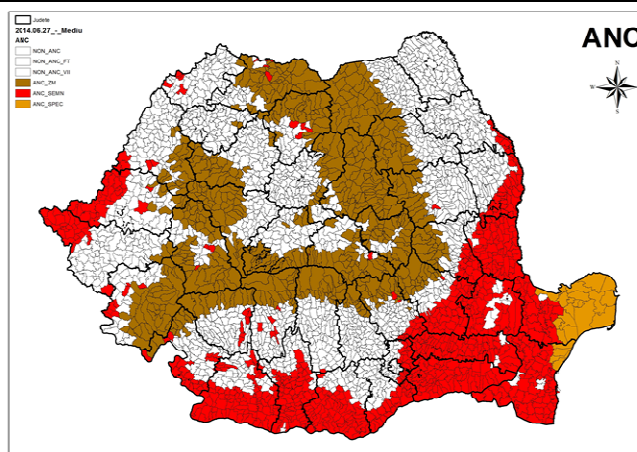
M11. (art. 29) - Agricultură ecologică

Sub-măsura	Beneficiari	Tipul sprijinului	Sume și rate de sprijin aplicabile
11.2 “Sprijin pentru menținerea practicilor de agricultură ecologică”	Sprijinul va fi acordat numai fermierilor activi înregistrați în sistemul de agricultură ecologică.	-poate fi furnizat pentru operațiunile efectuate în vederea menținerii practicilor de agricultură ecologică. Submăsura conține 5 pachete: - Pachetul 1 – Culturi agricole pe terenuri arabile (inclusiv plante de nutreț); - Pachetul 2 – Legume; - Pachetul 3 – Livezi; - Pachetul 4 – Vii; - Pachetul 5 – Plante medicinale și aromatice. - Sprijinul se acordă ca sumă fixă, acordată pe unitatea de suprafață (hectar) și reprezintă o compensație pentru pierderile de venit și costurile suplimentare suportate de beneficiarii care încheie angajamente voluntare.	(Sprijinul are o intensitate de 100%) Plăți menținere: P1 – terenuri arabile 220 euro/ha/an P2 – legume 431 euro/ha/an P3- livezi 442 euro/ha/an P4 – vie 480 euro/ha/an P5 – plante medicinale și aromatice 427 euro/ha/an.

M13. Plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice

M 13 (Art. 31-32) Plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice

Vor fi acordate plăți compensatorii (pentru acoperirea pierderilor de venit și a costurilor suplimentare) fermierilor care se angajează anual în mod voluntar să își continue activitatea în zonele desemnate ca zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice

M13. Plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice

M 13 (Art. 31-32) Plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice			
Plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice	Beneficiari	Tipul sprijinului	Sume și rate de sprijin aplicabile
	Beneficiarii sprijinului sunt fermierii activi. Sprijinul oferit prin măsură va fi sub forma unei plăți fixe acordate pe unitatea de suprafață (hectar) pentru zonele desemnate, respectiv: <ul style="list-style-type: none"> - zone montane - zone care se confruntă cu constrângeri naturale semnificative - zone care se confruntă cu constrângeri specifice. 	Sprijinul oferit prin măsură va fi sub forma unei plăți fixe acordate pe unitatea de suprafață (hectar) pentru zonele desemnate, respectiv: <ul style="list-style-type: none"> - zone montane - zone care se confruntă cu constrângeri naturale semnificative - zone care se confruntă cu constrângeri specifice. 	Valoare plăți propuse Zona montană - Valoare sprijin - 86 (€/ha/an) - Zone care se confruntă cu constrângeri naturale semnificative – 54 (€/ha/an) - Zone care se confruntă cu constrângeri specifice (Delta Dunării) – 70 (€/ha/an) Valoarea sprijinului va fi degresivă: - suprafața: 1 – 50 – sprijin de 100 % (din valoarea plății pentru fiecare ha) - suprafața: 50,01 – 100 – sprijin de 75 % din plată - suprafața: 100,01 – 300 – sprijin de 50 % din plată - suprafața: peste 300 - 35 % din plată

M15. Servicii silvice de mediu și de conservare a pădurilor

M15. (art. 34) - Servicii silvice de mediu și de conservare a pădurilor			
Sub-măsura 11.2 "Plăți pentru angajamente de silvo-mediu"	Beneficiari	Tipul sprijinului	Sume și rate de sprijin aplicabile
	A) Proprietarii de terenuri din Fondul Forestier Național (FFN): <ul style="list-style-type: none"> - proprietate privată a persoanelor fizice și juridice - proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale - proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale B) Asociații cu personalitate juridică ale proprietarilor de terenuri din FFN.	Sprijinul acordat în cadrul acestei măsuri este de tip compensatoriu. Prima compensatorie de silvo-mediu este plătită anual, ca sumă fixă, acordată pe unitatea de suprafață (hectar) și reprezintă o compensație pentru pierderile de venit și costurile suplimentare suportate de deținătorii de terenuri forestiere care încheie angajamente voluntare. - Pachetul 1 – Asigurarea de zone de liniște - Pachetul 2 – Utilizarea atelajelor la colectarea lemnului din rărituri.	Plățile compensatorii, calculate sub formă de costuri standard pentru fiecare pachet : Pachetul 1 – Asigurarea de zone de liniște: 25 €/an/ha Pachetul 2 – Utilizarea atelajelor la colectarea lemnului din rărituri: 103 €/ha plătită o singură dată pe durata angajamentului.

M19. LEADER

M19. (Art. 42-45) – LEADER			
Sub-măsura 19.1 "Sprijin"	Beneficiari	Tipul sprijinului	Sume și rate de sprijin aplicabile
	- parteneriate privat-publice constituite în baza unui Acord de Parteneriat, indiferent dacă reprezintă teritorii care sunt	Rambursarea cheltuielilor eligibile în funcție de categoria de cheltuieli. GAL-urile care au beneficiat de sprijin pregătitor în perioada de programare	Asistență tehnică, până la suma maximă de 20.000 Euro pentru SDL (Strategia de Dezvoltare Locală) depusă de

V. Surse de finanțare fonduri europene nerambursabile

pregătitor”	acoperite de GAL-uri ce au fost selectate în PNDR 2007-2013 sau parteneriate potențiale/existente formate din parteneri care au fost membri în GAL-uri autorizate și/sau parteneri care nu au mai fost membri în GAL-uri. Partenerii economici privați, precum și alți reprezentanți ai societății civile vor reprezenta cel puțin 51% la nivel decizional. Reprezentanții orașelor vor reprezenta maximum 25% la nivel decizional (organisme de conducere ale GAL-ului și comitet de selecție) și raportat la populația acoperită într-un teritoriu GAL.	2007-2013 pot beneficia de acest tip de sprijin și în perioada 2014-2020, în concordanță cu condițiile stipulate în legislația comunitară și națională, precum și în cadrul național de implementare, cu condiția ca activitățile pregătitoare specifice pentru perioada 2014-2020 să nu fie finanțate din fonduri aferente perioadei 2007-2013. Pentru evitarea dublei finanțări pentru GAL-urile care beneficiază de sprijin financiar pentru funcționare în perioada de programare 2007-2013, activitățile și cheltuielile aferente acestora vor fi evidențiate, monitorizate și verificate distinct, în conformitate cu legislația specifică în vigoare (de ex: contracte de muncă distincte, fișe de post, evidență contabilă distinctă, etc).	parteneriat, astfel: cheltuielile pentru animare - maximum 10.000 euro , - cheltuielile legate de elaborarea strategiei, studii, etc - maxim 10.000 de euro . Intensitatea sprijinului nerambursabil pentru această submăsură este 100%. Rambursarea cheltuielilor pentru Sprijinul Pregătitor va fi efectuată doar pentru SDL-urile declarate eligibile de către Autoritatea de Management, în urma depunerii spre selecție. Sprijinul nu este condiționat de selectarea SDL.
--------------------	--	--	--

SELECȚIA SDL

Criterii de eligibilitate

- parteneriatul trebuie să fie constituit din minimum 51 % reprezentanți ai mediului privat
- organizațiile din mediul urban trebuie să reprezinte maximum 25% la nivel decizional și la nivelul total al populației acoperite din teritoriu
- omogenitatea teritorială
- teritoriul cu o populație cuprinsă între 10.000 – 100.000 de locuitori, inclusiv în orașele mici cu o populație de maximum 20.000 de locuitori. Având în vedere densitatea redusă a populației în zona Delta Dunării, pentru această zonă se va accepta un prag minim de 5.000 locuitori
- capacitatea demonstrată pentru implementarea strategiei din punct de vedere administrativ
- prezența unui singur GAL pe teritoriul eligibil LEADER.

Evaluarea performanțelor

Pe parcursul implementării SDL selectate, MADR va stabili un sistem de redistribuire a alocării financiare în funcție de performanțele înregistrate de GAL în implementarea obiectivelor propuse prin strategie.

M19. LEADER

M19. (Art. 42-45) – LEADER

Sub-măsura	Beneficiari	Tipul sprijinului	Sume și rate de sprijin aplicabile
19.2 “Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul strategiei de dezvoltare locală”	Entități juridice publice/private în conformitate cu fișa măsurii din strategie sau fișa corespunzătoare măsurii din PNDR/fișa LEADER. GAL nu este beneficiar eligibil.	Asistența în cadrul submăsurii se acordă sub forma sprijinului nerambursabil (grantului) pentru proiectele care vor fi implementate în cadrul strategiei de dezvoltare locală.	Ponderea maximă a sprijinului din totalul cheltuielilor eligibile este de până la 100% (maximum 90% pentru proiectele generatoare de venit) - până la maximum de 200.000 de euro/proiect . Se vor aplica regulile de ajutor de stat în vigoare (dacă este cazul) specifice fiecărui tip de măsură implementată prin LEADER.

V. Surse de finanțare fonduri europene nerambursabile

M19. LEADER

M19. (Art. 42-45) – LEADER			
Sub-măsura 19.3 Pregătirea și implementarea activităților de cooperare ale Grupului de Acțiune Locală	Beneficiari	Tipul sprijinului	Sume și rate de sprijin aplicabile
	Grupurile de Acțiune Locală autorizate de AM PNDR.	Asistența în cadrul submăsurii se acordă sub forma sprijinului nerambursabil (grantului).	Cuantumul maxim al sprijinului să fie până la un maxim de 200.000 de euro pe proiect . Se vor aplica regulile de ajutor de stat în vigoare (dacă este cazul). Intensitatea sprijinului pentru proiectele generatoare de venit este de maximum 90% (în funcție de domeniul de intervenție), iar pentru proiectele negeneratoare de venit este de 100%.

M19. LEADER

M19. (Art. 42-45) – LEADER			
Sub-măsura 19.4 Sprijin pentru cheltuieli de funcționare și animare.	Beneficiari	Tipul sprijinului	Sume și rate de sprijin aplicabile
	Grupurile de Acțiune Locală	Sprijinul pentru animarea teritoriului va avea drept obiectiv facilitarea schimbului dintre actori, oferirea unor informații relevante, promovarea oportunităților financiare relevante din strategie și sprijinirea beneficiarilor potențiali la pregătirea cererilor de finanțare. Tipurile de sprijin pentru costurile de funcționare și de animare privind managementul implementării strategiei sunt stabilite în Art 35 (1) d, e din Regulamentul 1303/2013.	Cuantumul maxim al sprijinului din totalul cheltuielilor eligibile este de 100%. Costurile de funcționare și pentru animarea strategiei se vor deconta în procent maxim de 20 % (excepție 25% pentru Delta Dunării) din cheltuielile publice totale efectuate în cadrul SDL.

Măsuri suport

M 1 (art. 14) Transfer de cunoștințe și acțiuni de informare

M 2 (art. 15) Servicii de consiliere

M 16 (art. 35) Cooperare (pentru activarea grupurilor operaționale pentru inovare)

SM 17.2 (art. 38) Gestionarea riscurilor (fondul mutual)

M 20 (art. 51) Asistență tehnică inclusiv Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală

Subprogram dedicat sectorului pomicol, având în componență următoarele măsuri/sub-măsuri:

- Modernizare ferme
- Prelucrarea și comercializarea produselor agricole

V. Surse de finanțare fonduri europene nerambursabile

- Cooperare
- Grupuri de producători

Programul Operațional Competitivitate 2014 – 2020 - POC

Programul răspunde la 4 dintre provocările de dezvoltare stabilite prin Acordul de Parteneriat:

I. Competitivitatea și dezvoltarea locală

II. Oamenii și societatea

III. Infrastructura

IV. Resursele

V. Administrația și guvernarea

Alocările financiare sunt pe două axe prioritare:

- **Axa Prioritară 1** - Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor – **60% din POC**
- **Axa Prioritară 2** - Tehnologia Informației și Comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală Competitivă – **40%**

Elementele de noutate 2014 – 2020 față de 2007-2013:

- Investițiile în CDI vor fi realizate numai în legătură cu ariile identificate în strategia națională de CDI ca fiind de "specializare inteligentă" (smart specialization)

- Vor fi sprijinite parteneriatele între întreprinderi și instituții de cercetare în scopul creșterii transferului de cunoștințe, tehnologie și personal cu competențe CDI pentru dezvoltarea de produse și procese bazate pe CDI și pe cererea pieței

- Investițiile TIC vor fi orientate inclusiv către îmbunătățirea mediului digital de asigurare a serviciilor publice pentru cetățeni și mediul de afaceri (evenimente de viață)

Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014 – 2020 - POCA

Obiective tematice	Axa prioritară
Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și eficiența administrației publice	AP1 – structuri eficiente la nivelul tuturor palierelor administrative și judiciare
	AP2 – administrație publică și sistem judiciar eficace și transparente
	AP 3 – asistență tehnică

În Axa Prioritară 1 - structuri eficiente la nivelul tuturor palierelor administrative și judiciare

Obiectiv specific 1.2 - Dezvoltarea și implementarea de politici și instrumente moderne de management al resurselor umane:

Tipuri de activități

- Identificarea și/sau crearea de metode inovative de asigurare a managementului resurselor umane;
- Simplificarea proceselor de recrutare, selecție, evaluare, formare, perfecționare, evidență în sistemul administrației publice;
- Dezvoltarea sistemului de monitorizare și control al politicilor de resurse umane în mod unitar și coerent;
- Elaborarea și implementarea de standarde ocupaționale/de competență;

Potențiali beneficiari

- Autorități ale administrației publice centrale și locale; structurile asociative ale autorităților administrației publice locale; Universități.**

Axa Prioritară 2 – Administrație publică și sistem judiciar eficace și transparente

Obiectiv specific 2.1 - Oferirea de servicii publice de calitate pentru cetățeni și mediul de afaceri la nivel local

Tipuri de activități

- Identificarea și implementarea de măsuri de îmbunătățire a proceselor interne și a procedurilor de lucru pentru eficientizarea gestionării furnizării serviciilor publice;
- Aplicarea standardelor de cost și de calitate pentru toate serviciile publice;
- Dezvoltarea și promovarea implementării sistemelor de ghișeu unic;
- Promovarea bunelor practici în administrația publică și încurajarea schimbului de experiență, a networking-ului între entitățile publice cu privire la gestionarea furnizării serviciilor publice;

Potențiali beneficiari

- Autorități ale administrației publice locale; Structurile asociative ale autorităților administrației publice locale; Asociații de dezvoltare intercomunitare; Universități; ONG-uri; Partenerii sociali.**

Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

PO Capital Uman susține creșterea economică incluzivă, prin investiții în:

- ☐ Încurajarea ocupării și a mobilității forței de muncă, în special în rândul tinerilor și a persoanelor situate în afara pieței muncii
- ☐ Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei
- ☐ Susținerea educației, dezvoltarea competențelor și încurajarea învățării pe tot parcursul vieții

Programul răspunde la 2 dintre provocările de dezvoltare stabilite prin Acordul de Parteneriat:

I. Competitivitatea și dezvoltarea locală

II. Oamenii și societatea

III. Infrastructura

IV. Resursele

V. Administrația și guvernarea

V. Surse de finanțare fonduri europene nerambursabile

Axele prioritare PO CU:

AP 1: Inițiativa locuri de muncă pentru tineri AP 2: Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs AP 3: Locuri de muncă pentru toți	Ocupare
AP 4: Incluziunea socială și combaterea sărăciei AP 5: CLLD	Incluziune
AP 6: Educație și competențe	Educație

Măsurile:

- Servicii personalizate de informare, consiliere și orientare pentru identificarea celor mai bune opțiuni de sprijin – educație, formare, ocupare - sau, acolo unde este posibil sau necesar, o combinație a celor trei opțiuni de sprijin
- Programe de formare profesională
- Evaluare și certificare pentru recunoașterea competențelor dobândite în context informal și non-formal
- Stimulente financiare pentru angajatori, pentru a crea locuri de muncă pentru tinerii NEETs, inclusiv pentru a crea scheme de ucenicie și stagii
- Sprijin financiar pentru înființarea de întreprinderi
- Consiliere și formare în domeniul antreprenoriatului
- Sprijin financiar tinerii care găsesc un loc de muncă într-o altă zonă/regiune prin prime de mobilitate și/sau de instalare

Grup țintă

- Persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special:
  - șomerii pe termen lung
  - persoanele inactive
  - lucrătorii în vârstă (55-64 ani)
  - persoanele de etnie romă
  - persoanele cu dizabilități
  - alte grupuri vulnerabile
  - persoanele din mediul rural
- Categoriile de intervenții prevăzute:
  - Îmbunătățirea participării pe piața muncii pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă și a celor inactive, vizând în special șomerii pe termen lung, lucrătorii în vârstă (55-64 ani), persoanele de etnie romă,
  - persoanele cu dizabilități, persoanele din mediul rural și alte grupuri vulnerabile.
  - Creșterea ocupării prin încurajarea antreprenoriatului și a înființării de întreprinderi
  - Stimularea participării angajatorilor la formarea profesională a angajaților
  - Adaptarea la schimbare a lucrătorilor, întreprinderilor și a antreprenorilor
  - Modernizarea SPO

Incluziunea socială

Categoriile de intervenții prevăzute:

AP 4 - Incluziunea socială și combaterea sărăciei

V. Surse de finanțare fonduri europene nerambursabile

- **Măsuri integrate destinate comunităților aflate în risc de sărăcie** (domenii vizate: *educație*, stimulente pentru ucenicie și stagii, sprijin pentru dezvoltarea de întreprinderi sociale de inserție, sprijinirea dezvoltării de servicii sociale, precum și de servicii comunitare integrate *medicale și sociale* furnizate la nivelul comunității, acțiuni de facilitare și mediere a relațiilor dintre diverși actori relevanți)
- Creșterea incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile
- Dezvoltarea economiei sociale și promovarea antreprenoriatului social
- Îmbunătățirea calității și accesului la servicii sociale și de asistență medicală
- Creșterea calității serviciilor oferite la nivelul comunității (*accent pe tranziția de la sistemul instituționalizat către serviciile oferite la nivelul comunității*)

AP 5 – CLLD

- **Măsuri integrate destinate comunităților aflate în risc de sărăcie**

Incluziunea social

Grupuri țintă:

Persoanele expuse riscului de sărăcie și excluziune socială, în special:

- Copiii
- Șomerii și persoanele cu venituri foarte scăzute
- Persoanele vârstnice
- Populația de etnie romă
- Persoanele cu dizabilități

Orientări principale

- Apeluri comune POCU/POR (urban) și POCU/PNDR (rural) pentru intervenții integrate
- Prioritate pentru comunitățile cu populație romă semnificativă
- Încurajarea dezvoltării economiei sociale, inclusiv a antreprenoriatului social, inclusiv prin utilizarea instrumentelor financiare
- Introducerea mecanismelor de tip *global grant*, alături de apelurile de proiecte

Educație și competențe:

Axa Prioritară 6 - Educație și competențe

- Reducerea și prevenirea abandonului școlar timpuriu și promovarea accesului la învățământul preșcolar, primar și secundar de calitate
- Îmbunătățirea calității și a eficienței învățământului terțiar și a accesului la acestea
- Creșterea accesului egal la învățarea pe tot parcursul vieții

Orientări principale:

- Accent pe: creșterea accesului și participării în special pentru grupurilor vulnerabile și comunităților dezavantajate, cu accent pe populația romă;
- Susținere cu precădere a consolidării legăturilor cu piața muncii/ sectorul de afaceri (învățământul profesional și tehnic, învățământul terțiar, LLL)
- Utilizarea ICT în procesul de formare

Elemente de noutate față de perioada 2007-2013

- Alocări speciale din Inițiativa ”Locuri de muncă pentru tineri” (YEI): integrarea durabilă pe piața forței de muncă a tinerilor, pentru 3 regiuni eligibile în care rata șomajului în rândul tinerilor este mai mare de 25%: Centru, Sud-Est și Sud Muntenia;
- Măsuri orientate către angajarea pe cont propriu (self employment) și încurajarea antreprenoriatului, inclusiv sprijin pentru înființarea unor întreprinderi, inclusiv prin utilizarea instrumentelor financiare
- Măsuri dedicate comunități dezavantajate, în particular comunitățile de romi;
- Accent pe proiecte integrate care răspund nevoilor comunității (domenii vizate: educație, ocupare, servicii sociale și de sănătate, locuire, voluntariat)
- Scheme care vizează încurajarea antreprenoriatul social, inclusiv prin utilizarea instrumentelor financiare
- Utilizarea de scheme de global grants în implementarea intervențiilor (cu precădere pentru antreprenoriat, incluziune socială)
- Utilizarea instrumentului CLLD)

Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM) 2014-2020

Transport

- AP1 - Dezvoltarea rețelei TEN-T pe teritoriul României
- AP2 - Creșterea accesibilității regionale prin conectarea la TEN-T
- AP3 - Dezvoltarea unui sistem de transport sigur și prietenos cu mediul Mediu și schimbări climatice
- AP4 - Protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor
- AP 5 - Protejarea și conservarea biodiversității, decontaminarea siturilor poluate istoric și monitorizarea calității aerului
- AP6 - Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor
- Energie curată și eficiență energetică
- AP7 - Energie sigură și curată pentru o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon
- AP 8 – Sisteme inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale
- AP 9 – Dezvoltarea infrastructurii urbane în București - Ilfov

Transport (I)

AP 1: Dezvoltarea rețelei TEN-T pe teritoriul României

Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii rutiere (autostrăzi, drumuri naționale, drumuri expres), feroviare și navale pe rețeaua TEN-T

AP 2: Creșterea accesibilității regionale prin conectarea la TEN-T

Stimularea mobilității regionale prin conectarea nodurilor secundare și terțiare la infrastructura TEN-T, inclusiv a nodurilor multimodale (autostrăzi, drumuri expres, drumuri

naționale, incl. variante de ocolire, infrastructură feroviară prin electrificări și dotare cu material rulant, infrastructură portuară și aeroportuară)

AP 3: Dezvoltarea unui sistem de transport sigur și prietenos cu mediul

Transport intermodal, siguranță rutieră, reducerea impactului asupra mediului, infrastructură modernizată la punctele de frontieră, eficientizarea sistemului de transport

AP 9 (O.S. 9.2): Dezvoltarea infrastructurii urbane în București - Ilfov

Dezvoltarea infrastructurii de transport urban subteran în București – Ilfov prin extinderea magistralelor de metrou și modernizarea rețelei existente, achiziționarea de material rulant pentru noile tronsoane de metrou

Transport (II)

- ☐ PO Infrastructură Mare asigură dezvoltarea rețelei TEN-T centrale și globale la care se racordează drumurile județene și locale finanțate prin POR sau PNDR
- ☐ Proiectele finanțabile sunt cele prioritizate după testarea în cadrul Modelului Național de Transport dezvoltat în Master Planul General de Transport, însă se va finanța și faza a II-a a proiectelor POS T acceptate de CE

Transport (III)

Principalii beneficiari eligibili

- ☐ **Administratorii de infrastructură** rutieră, feroviară, navală, portuară, aeroportuară și de metrou, desemnați conform legii

Alți potențiali beneficiari în afara administratorilor de infrastructură

- ☐ **Autorități ale administrației publice centrale** cu atribuții în gestionarea birourilor vamale
- ☐ **Instituții responsabile cu reforma structurală în sectorul de transport**

Autoritățile publice locale

- ☐ **Centrele intermodale (validate de MPGT): autorități publice locale, Ministerul**

Transporturilor, unitățile din coordonarea sau sub autoritatea MT. Operarea infrastructurii intermodale poate fi concesionată mediului privat

- ☐ **Siguranța rutieră: Autoritățile publice locale** care gestionează infrastructura din interiorul localităților, infrastructură rutieră de tip drum național care face legături interurbane

Mediu și schimbări climatic (I)

- ☐ AP4 - Protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor
- ☐ Investiții în sectorul apă și apă uzată pentru a îndeplini cerințele acquis-ului de mediu al UE, prin continuarea dezvoltării proiectelor de integrate de apă și apă uzată
- ☐ Investiții în sectorul deșeurilor pentru a îndeplini cerințele acquis-ului de mediu al UE, prin continuarea dezvoltării proiectelor de management integrat al deșeurilor de la nivelul județelor
- ☐ AP 5 - Protejarea și conservarea biodiversității, decontaminarea siturilor poluate istoric și monitorizarea calității aerului
- ☐ AP6 - Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor
- ☐ Măsurile non-structurale, orientate spre combaterea riscurilor generate de schimbările climatice (în special inundații și secetă), completate prin proiecte de infrastructură (amenajarea cursurilor râurilor, îndiguiri etc.)
- ☐ Investiții pentru reducerea eroziunii costiere pe malul Mării Negre

V. Surse de finanțare fonduri europene nerambursabile

- ☐ Dezvoltarea capacității de răspuns în situații de urgență a serviciilor profesioniste și voluntare

Beneficiari eligibili

Autoritățile publice locale

- ☐ Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor - AP 4
- ☐ **Decontaminarea siturilor poluate istoric, acolo unde poluatorul nu poate fi identificat și unde există un impact negativ asupra sănătății umane - AP 5**

☐ Măsurile de protejare a biodiversității, acolo unde APL-urile sau structuri din subordine au calitatea de custozii sau administratori de arii protejate/situri Natura 2000 - AP 5

Alți beneficiari de la nivel local/ ONG-uri

- ☐ Operatorii regionali de apă – AP 4
- ☐ Măsurile de protejare a biodiversității, acolo unde ONG-urile au calitatea de custozii sau administratori de arii protejate/situri Natura 2000 - AP 5

Autoritățile publice centrale

- ☐ Administrația Națională „Apele române”, autorități responsabile cu monitorizarea și avertizarea situațiilor meteorologice și cu managementul situațiilor de criză

Energie curată și eficiență energetică (I)

AP7 - Energie sigură și curată pentru o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon

◦ Realizarea și modernizarea capacităților de producție a:

- ☐ energiei electrice și termice în centrale pe biomasă/biogaz (inclusiv proiecte integrate: producție și transport/distribuție)
- ☐ energiei termice în centrale geotermale (inclusiv proiecte integrate: producție și transport/distribuție)

◦ Consolidarea rețelelor de distribuție a energiei electrice, în scopul preluării energiei produse din resurse regenerabile în condiții de siguranță a funcționării SEN

◦ Realizarea de centrale electrice de cogenerare de înaltă eficiență, pentru consum propriu

◦ Implementarea distribuției inteligente pentru consumatori rezidențiali de energie electrică (proiecte demonstrative derulate de cei 8 distribuitori regionali de energie electrică)

◦ Monitorizarea consumului de energie la nivelul unor platforme industriale prin contorizare inteligentă

Energie curată și eficiență energetică (II)

Beneficiari eligibili

Autoritățile publice locale

- ☐ Realizarea și modernizarea capacităților de producție de energie electrică și / sau termică din RES (geotermal, biomasă/biogaz) - AP 7

Mediul privat

- ☐ Realizarea și modernizarea capacităților de producție de energie electrică și / sau termică din RES (geotermal, biomasă/biogaz) - AP 7

- ☐ Rețele de distribuție pentru energia electrică de tip RES (distribuitorii de energie electrică) – AP 7

- ☐ Centrale de cogenerare pentru consum propriu, de către societăți comerciale din sectorul industrial - AP 7

Alte tipuri de beneficiari:

AP 8 – Sisteme inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor natural **Transelectrica și Transgaz**

- ☐ Extinderea și consolidarea rețelei electrice de transport în vederea acomodării producției de energie electrică din resurse regenerabile
- ☐ Creșterea flexibilității Sistemului Național de Transport al gazelor natural

Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Defavorizate POAD

Indicarea tipurilor de dezavantaje materiale care vor fi acoperite de programul operațional.

Următoarele tipuri de dezavantaje materiale sunt reținute pentru POAD:

- (a) deprivare alimentară (lipsa alimentelor de bază);
- (b) precaritate materială de bază la copii (lipsa materialelor școlare).

Lipsa alimentelor de bază (P1)

2.2.1. Descriere

POAD va asigura va asigura achiziționarea, transportul, depozitarea și distribuția de **alimente de bază** pentru persoanele care fac parte din grupul țintă.

Identificarea alimentelor care vor fi distribuite cu sprijinul acestui program va fi făcută de specialiști pe baza consultării partenerilor și a societății civile. Hrana selectată va contribui la o alimentație echilibrată asigurată de varietatea și specificitatea alimentelor pentru teritoriul României, în conformitate cu art.5(13) din Regulamentul 223/2014.

Elementele de care se va ține seama în identificarea alimentelor vor fi : valori nutriționale, asigurarea unei diete echilibrate, posibilitatea de depozitare și transport în condiții de siguranță și igienă, disponibilitatea pe piață, calitatea produsului.

Lista indicativă cu alimente de bază stabilită la nivel național va conține următoarele produse: ulei, făină, mălai, paste făinoase, zahăr, conserve de carne.

Măsuri auxiliare

Ajutorul alimentar este un răspuns la nevoile primordiale ale persoanelor defavorizate. În același timp pentru a eficientiza ajutorul alimentar, distribuția de alimente va fi însoțită de măsuri auxiliare care să încurajeze inserția socială a acestor persoane.

Măsurile care vor fi aplicate sunt:

- ☐ Educație cu privire la asigurarea igienei corporale, precum și a locuinței proprii;
- ☐ Facilitatea accesului la serviciile medicale;
- ☐ Orientare către servicii sociale, furnizate de angajații serviciilor publice de asistență socială din primării; Orientarea în vederea inserției profesionale, precum și sprijin în căutarea unui loc de muncă.

Alte măsuri care ar putea fi finanțate de la bugetul de stat sunt:

- Facilitarea accesului la servicii de consiliere juridică, efectuate de angajații primăriilor;
- Recomandări culinare și sfaturi privind echilibrul nutrițional.

Precaritate materială de bază la copii (lipsa materialelor școlare) P2

2.2.1. Descriere

POAD va asigura achiziționarea, transportul, depozitarea și distribuția **rechizitelor școlare și ghiozdanelor** persoanelor care fac parte din grupul țintă.

Grupul țintă este reprezentat de copiii cei mai dezavantajați din învățământul de stat primar și gimnazial.

Componenta listei de materiale școlare este stabilită de către Ministerul Educației Naționale după ce au fost identificate nevoile.

Elementele de care se va ține seama în identificarea rechizitelor și ghiozdanelor vor fi :

necesitatea acestora precum și faptul că nu pun în pericol integritatea fizică a copilului.

Acordarea rechizitelor școlare se va face începând cu anul școlar 2015/2016.

Programul Operațional Regional 2014 – 2020

Programul Operațional Regional 2014-2020

Axa Prioritară 1 - Promovarea transferului tehnologic:

- **Valoare alocată** – 165 mil euro FEDR

- **Tipuri de activități:**

- crearea, modernizarea și extinderea infrastructurilor de inovare și transfer tehnologic, inclusiv dotare

- **Potențiali beneficiari**

- Entități juridic constituite care desfășoară sau își creează o infrastructură cu rol de transfer tehnologic

Axa Prioritară 2 – Imbunătățirea competitivității IMM-urilor:

- **Valoare alocată** – 700 mil euro FEDR

- **Tipuri de activități:**

- construcția/modernizarea și extinderea spațiului de producție/servicii IMM, inclusive dotare cu instalații, echipamente (inclusiv sisteme IT), utilaje, mașini, inclusiv noi tehnologii – crearea/modernizare/ extinderea incubatoarelor/ acceleratoarelor de afaceri, inclusiv dezvoltarea serviciilor aferente

- **Potențiali beneficiari** – IMM-uri

Axa Prioritară 3 – Eficiență energetic în clădiri publice:

- **Valoare alocată** – 300 mil euro FEDR

- **Tipuri de activități**

- eficiență energetică a clădirilor publice, inclusiv măsuri de consolidare a acestora

- **Potențiali beneficiari** – autorități publice centrale și locale

Axa Prioritară 4 – Sprijinirea dezvoltării urbane (nu e cazul)

Potențiali beneficiari – autorități publice locale – mediul urban

Axa Prioritară 5 – Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural

- **Valoare alocată** – 300 mil euro FEDR
- **Tipuri de activități** – restaurarea, protecția și valorificarea patrimoniului cultural
- **Potențiali beneficiari** – autorități publice locale – autorități publice centrale – ONG – uri – unități de cult – parteneriate

Axa Prioritară 6 – Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională și locală

- **Valoare alocată** – 900 mil euro FEDR
- **Tipuri de activități** – reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri județene care asigura conectivitatea, directă sau indirect cu rețeaua TEN T – construcția/reabilitarea/modernizarea șoselelor de centură cu statut de drum județean aflate pe traseul drumului județean respectiv
- **Potențiali beneficiari** – autorități publice locale (CJ)

Axa Prioritară 7 – Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului

- **Valoare alocată** – 95 mil euro FEDR
- **Tipuri de activități:**
  - valorificarea economică a potențialului turistic balnear
  - valorificarea economică a potențialului turistic cu specific local
  - infrastructură turistică publică de agreement
    - **Potențiali beneficiari** – autorități publice locale – parteneriate

Axa Prioritară 8 – Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale

- **Valoare alocată** – 400 mil euro FEDR
- **Tipuri de activități:**
  - construcția de spitale regionale
  - reabilitarea/modernizarea/ dotarea cu echipamente a spitalelor județene de urgență
  - reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea infrastructurii de servicii medicale (ambulatorii, unități de primiri urgențe)
  - construirea/reabilitarea/modernizarea/ dotarea centrelor comunitare de intervenție integrată
  - reabilitare/modernizarea/dotarea infrastructurii de servicii sociale fără componentă rezidențială
  - construcție/reabilitare de locuințe de tip familial, apartamente de tip familial, locuințe protejate, etc.
- **Potențiali beneficiari:**
  - autorități publice locale
  - furnizori de servicii sociale de drept public și privat, acreditați conform legii
  - parteneriate

Axa Prioritară 9 – Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban

- **Valoare alocată** – 90 mil euro FEDR
- **Tipuri de activități** – acțiuni integrate prin:

- Construirea/reabilitare/modernizare locuințelor sociale
- Investiții în infrastructura de sănătate, educație și servicii sociale
- Stimularea ocupării - activități de economie socială
- Activități de dezvoltare comunitară integrată –activități de informare, consiliere
- **Potențiali beneficiari**
  - Parteneriate (grup de acțiune locală) între:
  - Unități administrative -teritoriale (APL)
  - Furnizorii de servicii sociale de drept public sau privat, acreditați conform legii;
  - ONG-uri

Axa Prioritară 10 – Dezvoltarea infrastructurii educaționale

- **Valoare alocată** – 340 mil euro FEDR

- **Tipuri de activități:**

- construcția/ reabilitarea/ modernizarea/ echiparea infrastructurii educaționale antepreșcolare (creșe), preșcolare (gradinițe) și a celei pentru învățământul general obligatoriu (școli I-VIII)
- reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii școlilor profesionale, liceelor tehnologice
- reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educaționale universitare
  - **Potențiali beneficiari**– unități administrative -teritoriale (APL)
- instituții de învățământ superior de stat

Axa Prioritară 11 – Îmbunătățirea activității cadastrale

- **Valoare alocată** – 250 mil euro FEDR
- **Tipuri de activități**
  - Proiect major elaborate pentru o implementare în trei faze:
- Integrarea datelor existente și extinderea înregistrării sistematice în zonele rurale ale României;
- Servicii îmbunătățite de înregistrare cadastrală;
- Management, Strategie și Tactici;
- **Potențiali beneficiari**
  - ANCP

Recomandare:

Axa prioritară 3: Sprijinirea creșterii eficienței energetice în clădirile publice

Această axă prioritară va finanța investiții în creșterea eficienței energetice a clădirilor publice deținute și ocupate atât de autoritățile locale, cât și de autoritățile centrale. În conformitate cu prevederile Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică, România are obligația de a renova anual 3% din suprafețele deținute sau ocupate de autoritățile centrale. În cea mai mare parte, clădirile deținute de autoritățile publice centrale sunt localizate în Regiunea București-Ilfov, regiune inclusă în categoria regiunilor mai dezvoltate. În acest context, investițiile promovate prin această axă prioritară vor contribui la îndeplinirea țintei anuale de renovare a României ce derivă din îndeplinirea obligațiilor naționale Directivei Uniunii Europene privind eficiența energetică.

Din totalul clădirilor la nivel național, clădirile rezidențiale reprezintă o majoritate semnificativă. Totodată, România deține cel mai mare număr de locuințe în blocuri de prefabricate dintre toate țările Europei Centrale. Ultimele date statistice puse la dispoziție de Institutul Național de Statistică indică un total de 4,6 mil. locuințe

V. Surse de finanțare fonduri europene nerambursabile

---

localizate în mediul urban, din care 1,4 milioane de apartamente sunt conectate la sistemul centralizat de furnizare a energiei termice. În ciuda unor investiții în ultimii ani în măsuri de eficiență energetică la nivelul blocurilor de locuințe, efortul de investiții în reabilitarea termică a locuințelor rămâne ridicat.

Fără a limita la acestea, acțiunile sprijinite în cadrul acestei priorități de investiție pentru măsurile de creștere a eficienței energetice a clădirilor rezidențiale se referă la:

- ☐ îmbunătățirea izolației termice și hidroizolare anvelopei clădirii (pereți exteriori, ferestre, tâmplărie, planșeu superior, planșeu peste subsol), șarpantelor și învelitoarelor inclusiv măsuri de consolidare;
- ☐ reabilitarea și modernizarea instalației de distribuție a agentului termic – încălzire și apă caldă de consum, parte comună a clădirii tip bloc de locuințe, inclusiv montarea de robinete cu cap termostatic, etc.
- ☐ modernizarea sistemului de încălzire: repararea/înlocuirea centralei termice de bloc/scară; achiziționarea și instalarea unor sisteme alternative de producere a energiei din surse regenerabile – panouri solare termice, panouri solare electrice, pompe de căldură și/sau centrale termice pe biomasa, etc.;
- ☐ înlocuirea corpurilor de iluminat fluorescent și incandescent din spațiile comune cu corpuri de iluminat cu eficiență energetică ridicată și durată mare de viață;
- ☐ implementarea sistemelor de management al funcționării consumurilor energetice: achiziționarea și instalarea sistemelor inteligente pentru promovarea și gestionarea energiei electrice;
- ☐ orice alte activități care conduc la îndeplinirea realizării obiectivelor proiectului (înlocuirea lifturilor și a circuitelor electrice în părțile comune - scări, subsol, lucrări de demontare a instalațiilor și echipamentelor montate, lucrări de reparații la fațade etc.) .

Iluminatul public reprezintă un alt sector important cu potențial mare pentru îmbunătățirea eficienței energetice. În ciuda potențialului mare de economisire în acest sector, ritmul de modernizare a infrastructurii și a serviciului de iluminat public este extrem de lent. La nivel național, doar jumătate din totalul de 3180 localitățile beneficia de serviciul de iluminat public. Extinderea / modernizarea infrastructurii de iluminat și de servicii rămâne o prioritate pentru multe comunități locale urbane. Tipurile de activități finanțate în cadrul acestei priorități de investiție se referă la:

- ☐ înlocuirea sistemelor de iluminatul public cu incandescență cu iluminat prin utilizarea unor lămpi cu eficiență energetică ridicată, durată mare de viață și asigurarea confortului corespunzător, inclusiv prin reabilitarea instalațiilor electrice – stâlpi, rețele, etc.;
- ☐ achiziționarea/instalarea de sisteme de telegestiune a iluminatului public;
- ☐ extinderea/reîntregirea sistemului de iluminat public în localitățile urbane;
- ☐ orice alte activități care conduc la îndeplinirea realizării obiectivelor proiectului.

Beneficiarii acestei priorități de investiție vor fi **autoritățile publice locale** în parteneriat cu asociațiile de proprietari (măsurile pentru eficiența energetică a clădirilor rezidențiale) și **autoritățile publice locale** (măsurile pentru iluminat public).

Creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale și a sistemelor de iluminat public va avea ca efect reducerea consumului de energie și vor contribui la reducerea emisiilor cu efect de seră. În același timp măsurile de eficiență energetică a clădirilor rezidențiale pot contribui la coeziunea socială, prin reducerea consumului de energie termică și, totodată, conduce la crearea de locuri de muncă din activități directe și indirecte. Mai mult, creșterea eficienței termice a clădirilor ar putea fi un sector care să contribuie la creșterea economică locală și regională cu impact asupra industriei locale de construcții.

V. Surse de finanțare fonduri europene nerambursabile

Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor și sistemelor de iluminat public nu numai că reduce consumul de energie și, ulterior, costurile cu energia, dar contribuie și la îmbunătățirea aspectului estetic al unei clădiri și oferă condiții mai sănătoase

Prescurtări utilizate:

FEDR	Fondul European pentru Dezvoltare Regională
FESI	Fonduri Europene Structurale și de Investiții
FSE	Fondul European Social
GES	Gaze cu Efect de Seră
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
INS	Institutul Național pentru Statistică
IT	Tehnologia Informației
MADR	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
MDRAP	Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
MEN	Ministerul Educației Naționale
MFE	Ministerul Fondurilor Europene
MMFPSPV	Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice
MS	Ministerul Sănătății
MT	Ministerul Transportului
OCPI	Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară
OI	Organism Intermediar
OMT	Organizația Mondială a Turismului
ONG	Organizații Non-guvernamentale
OS	Obiectiv specific
OT	Obiectiv Tematic
PAM	Programul de Acțiune privind Mediul
PDR	Planul de Dezvoltare Regională
PI	Prioritate de investiție
PIB	Produs Intern Brut
PND	Planul Național de Dezvoltare 2007 - 2013
PNR	Programul Național pentru Reformă
PO	Programul Operațional
POC	Programul Operațional Competitivitate
POCU	Programul Operațional Capital Uman
POIM	Programul Operațional Infrastructură Mare
POR	Programul Operațional Regional
RST	Recomandări Specifice de Țară
SE	Regiunea Sud Est
SICCF	Sistemul integrat de Cadastru și Carte Funciară
SM	State Membre
SMuntenia	Regiunea Sud Muntenia
SNC	Strategia Națională de Cercetare
SNCDI	Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare și Inovare
SNDR	Strategia Națională de Dezvoltare Regională
SNIMM	Strategia Națională pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii
SNS	Strategia Națională de Sănătate 2014-2020
SV Oltenia	Regiunea Sud Vest Oltenia
TEN-T	Trans-European Transport Networks
TFUE	Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene
TIC	Tehnologia Informației și Comunicării
UAT	Unitate Administrativ Teritorială
UE	Uniunea Europeană
UPU	Unitati de Primiri Urgențe
V	Regiunea Vest
VAB	Valoare Adăugată Brută
WTTC	World Travel and Tourism Council
YEI	Youth Employment Initiative